

zenlijkt. Het bestreden plan voorziet volgens de raad niet in een uitbreiding of wijziging van de jachthaven. Daardoor is er volgens de raad op dit punt geen sprake van een m.e.r.-beoordelingsplicht. De raad wijst in dit kader op de uitspraak van de Afdeling van 24 oktober 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB6322.

14.2. Zoals blijkt uit wat hiervoor onder 11.2 over de discotheek en onder 11.3 over de noordelijke jachthaven is overwogen, is het plan niet het eerste plan dat in deze toegestane functies voorziet. Niet is vastgesteld dat sprake is van een wijziging dan wel uitbreiding van de discotheek en deze jachthaven, nu de ligging en omvang daarvan niet zijn gewijzigd ten opzichte van de planregeling in het vorige bestemmingsplan. Daarom bestond in zoverre voor de raad geen m.e.r.-beoordelingsplicht (zie ook de door de raad genoemde uitspraak van de Afdeling van 24 oktober 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BB6322, onder 2.37.2).

Over de beide delen van de zuidelijke jachthaven (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B) is hiervoor onder 11.3 overwogen dat de raad onvoldoende heeft onderbouwd dat het gebruik van deze beide delen als jachthaven, zoals voorzien in het voorliggende bestemmingsplan 'Partiele herziening Woongebieden', onder de bescherming van het overgangsrecht van vorige bestemmingsplannen valt. Daarom valt niet uit te sluiten dat er voor de raad in zoverre een m.e.r.-beoordelingsplicht bestond. Omdat de raad een dergelijke m.e.r.-beoordeling niet heeft gemaakt en ook niet is onderbouwd dat een dergelijke m.e.r.-beoordeling in dit geval niet nodig is, is het plan ook in dit opzicht vastgesteld in strijd met artikel 3:2 van de Awb.

Het betoog slaagt.

(...)

Conclusie

18. De beroepen van [appellant sub 1] en de coöperatie en anderen tegen het plan zijn gegrond. De Afdeling licht hierna toe waarom. (...)

Zoals is overwogen onder 11.3 heeft de raad onvoldoende onderbouwd dat het gebruik van beide delen als jachthaven (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B) van de zuidelijke jachthaven met een situering, omvang, aard en intensiteit, als in het voorliggende bestemmingsplan voorzien, (volledig) onder de beschermende werking van het overgangsrecht van voorgaande bestemmingsplannen valt. Het valt dan ook niet uit te sluiten dat het bestemmingsplan op dit punt voorziet in een anders gesitueerd, omvangrijker, andersoortig en/of intensiever gebruik van de beide delen van de zuidelijke jachthaven als jachthaven, en aldus in een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling waarvan de ruimtelijke effecten onvoldoende zijn onderbouwd. Dit is in strijd met artikel 3:46 van de Awb.

Zoals verder is overwogen onder 13.6 heeft de raad het plan bovendien in strijd met artikel 3:2 van de Awb en artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb vast-

gesteld, omdat niet valt uit te sluiten dat er een verplichting bestond om wat betreft de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B) een passende beoordeling te maken. Daarmee hangt samen de vraag of voor het plan een plan(mer)beoordeling had moeten worden gemaakt op grond van artikel 7.2a van de Wm.

Zoals is overwogen onder 14.2 valt ook niet uit te sluiten dat er voor de raad een m.e.r.-beoordelingsplicht bestond voor de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B). Het plan is ook op dit punt in strijd met artikel 3:2 van de Awb vastgesteld.

Dit betekent dat de Afdeling het besluit tot vaststelling van het plan zal vernietigen, voor zover in artikel 9.3 van de planregels voor het perceel [locatie 1] te Kropswolde is voorzien in persoonsgebonden overgangsrecht en aan de gronden van de jachthaven in het zuidelijk deel van het plangebied (in de afbeelding op pagina 8 aangeduid als A en B) de aanduiding 'jachthaven' is toegekend (*Enz., enz., Red.*).

NOOT

1. Een uitspraak waarin de Afdeling haar jurisprudentie lijn wijzigt, is altijd het signaleren waard. Dat is helemaal het geval als daarmee praktische handreikingen worden gedaan, in dit geval op het gebied van stikstof in relatie tot bestemmingsplannen. In de hier geannoteerde uitspraak is dat aan de orde. De Afdeling hanteert voortaan een ander uitgangspunt bij stikstofeffecten van gebruik dat onder de beschermende werking van het overgangsrecht valt. Ik bespreek dat hierna.

Hoofddregel stikstofbeoordeling bij bestemmingsplannen

2. Voor de beoordeling van effecten van ontwikkelingsmogelijkheden van een nieuw bestemmingsplan op Natura 2000-gebieden, is de hoofddregel van de Afdeling dat de referentiesituatie de feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het nieuwe plan betreft (zie voor uitzonderingen op de hoofddregel o.a. ABRvS 28 juni 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2487, ABRvS 1 september 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1960 en ABRvS 4 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:683). Hiertegen moeten de gevolgen worden afgezet voor Natura 2000-gebieden die worden veroorzaakt door de maximale planologische mogelijkheden van het nieuwe bestemmingsplan. Een nieuw bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld als uit een voortoets blijkt dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden op voorhand op grond van objectieve gegevens kunnen worden uitgesloten (art. 2.7 lid 1 Wnb) of als uit een passende beoordeling met zekerheid volgt dat daardoor de natuurlijke